

1956  
2016



A MAGYAR  
SZABADSÁG  
ÉVE

# LÁMPÁS



Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége lapja  
III. évfolyam 2. szám, 2016. október

---



## ÖRÖKSÉG

Október 23. A kerek évfordulóra gondolok. A 60.–ra. Tiszteleg a nemzeti lobogónak.

Pontosan az 1956-os lyukas zászlónak. A költő, *Jáger László*, szavait idézem: „*Nem tépett rongydarab, még csak nem is szakadt/ vágta kés és olló, mi kezünkbe akadt/ a fényes selyemből azt a gyűlölt jelet,/ elégetve vele mindazt, amit jelent*”. A gyűlölt jel, a vörös csillagos Rákosi-címer volt.

Az egész világon a magyar nép forradalmát és szabadságharcát jelképezi. Tizenhárom napon át diadalmasan fénylett, lobogott a magyar és a világtörténelem égboltján. Ez a legegységesebb szimbóluma, egy történelmi vérzivatarokat átvészelt kicsiny kis, bátor ország diadalának, hősi helytállásának. Jelképezi 1956-ot, a hazát, a magyarságot. 2000. augusztus 20.–a óta a teljes történelmi zászlósról *huszonkettedik* darabja.

A XVIII. kerület iskolái és valamennyi közintézménye egy-egy lyukas zászlót kap a 60. évfordulóra, amelyet évről-évre kihelyeznek az intézmények homlokzatára október 23.–tól november 4.–éig. Kiváló gondolat volt ez a forradalom emlékét ébren tartó, az ifjúság érdeklődését felkeltő, lélekemelő *nevelési eszköz*.

Több mint harminc éve lakom ebben a kerületben, büszke vagyok szellemi erejére, keresztény–keresztényen, konzervatív értékeinek megőrzésére, újak teremtésére, nemzeti kincseink rangjára emelésére.

*Lokálpatrióta* lettem. Szülőföldem Pápa, a Dunántúl Athénja, és „*emberedésem*” színtere, a kálvinista Róma mellett.

Ezen a kerek évfordulón, virtuálisan, tiszteletadásra döntöttem a lyukas trikolórt, örök jelképét azoknak a mámorító őszi napoknak.

Ma már a „pesti srácok” is öregemberré nemesültek, vagy már nem is élnek. Mi, akik még személyesen is részesei lehettünk a világtörténelmi jelentőségű magyar példának, örökösként hagyjuk az olvasóknak, az ifjúságnak, a még meg sem született unokáinknak, dédunokáinknak, ennek a kristálytisztá forradalomnak a páratlan jelképét.

Gazdag örökség, becsüljétek, őrizzétek, emeljétek magasra! Arany János 1848-ban írt, *Örökség* című versének szavaival nyújtom át: „*A zászlót, a zászlót ne hagyjátok!/ Ha minket elfű az idők zivatarja,/ nem lesz az istennek soha több magyarja.*”

**Dr. Sántha Gábor**

## TARTALOM

ÖRÖKSÉG.....	2
FORRADALMUNK AKKOR IS GYŐZÖTT, HA ELVESZETT INTERJÚ RAFFAY ERNŐ TÖRTÉNESSZEL.....	3
„KÖTELESSÉGÜNK VOLT A SZOVJETET LEGYŐZNI” BESZÉLGETÉS DR. KÁRPÁTI GYÖRGY MELBOURNE-I OLIMPIAI BAJNOKKAL.....	5
TÁRLAT ÉS TÖRTÉNELEM KECSKEMÉTRE ÉRKEZTEK A VÁNDORLÓ KÉPEK.....	8
FOLYTATÓDIK A RAJZKIÁLLÍTÁS.....	10
ELISMERÉS A VILÁGSZÖVETSÉGNEK.....	11
ÖRÖKIFJÚ MÁRTÍROK ÁRPÁDFÖLD ÉS POZNAŊ.....	11
BÖRTÖNIMA AZ ÚRHOZ.....	12
TARNÓCZY BALÁZS: ÓRLÁNG.....	13
ELNÖKSÉGI ÜLÉS ÁCSON.....	14
DR. KOLOZSY SÁNDOR KITÜNTETÉSE.....	15
BAJTÁRSAINK ÍRTÁK A VÁCI TIZENHAT PONT.....	16
AZ IGAZI SZELECZKY ZITA AZ EMIGRÁNS MAGYAROK ÓRANGYALA VOLT.....	17
INVITÁLÓ A CORVIN FILMPALOTÁBA, OKTÓBER 20.-RA.....	19
HOSSZÚ TÁVRA TERVEZNEK PESTSZENTLŐRINCEN.....	20
EGY FORRADALOM VISSZHANGJAI ALBERTA-EDMONTON-CALGARY.....	21
PÁRIZS, DIADALÍV.....	21
OLVASÓNAPLÓ A MI '56-UNK.....	22
MAGYAR SZÍVVEL - SZOVJET UNIFORMISBAN.....	23
ELLEN FEHÉR KÖNYV.....	23
PILLANATKÉPEK VILÁGSZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL.....	24
IN MEMORIAM.....	26
SZERVÁTIUSZ TIBOR: EMLÉKMŰ TERV – 1991.....	28

\*

CÍMLAPTERV: KUTAS TÍMEA

# FORRADALMUNK AKKOR IS GYŐZÖTT, HA ELVESZETT

## INTERJÚ RAFFAY ERNŐ TÖRTÉNÉSSZEL

*1989-90 fordulóján sok volt '56-os emigráns hazatért, hogy szavát hallassa, hogy segítsen. Mennyiben volt igényük-lehetőségük közéleti szerep vállalására vagy, hogy szakemberként pozícióba kerüljenek, esetleg tanácsadóként működjenek? Ezekre a kérdésekre keressük a választ továbbra is.*

*Megszólítottuk már ebben a témában dr. Boross Péter volt miniszterelnököt, a Szabadságharcosokért Közalapítvány elnökét; előző számunkban pedig Regéczy-Nagy Lászlót, a Történelmi Igazságtétel Bizottság elnökét. Most Raffay Ernő történést kérdeztük, aki annakidején a Honvédelmi Minisztérium politikai államtitkáráként dolgozott.*

- Volt-e olyan szervezet vagy minisztérium, amelyik foglalkozott az ötvenhatosokkal? Mivel forradalomról és szabadságharcról beszélünk, ez lehetett volna a Honvédelmi tárca is...

- Ez még most, 2016-ban is nagyon fontos kérdés! Lehetett volna, de... Ha jól emlékszem, Belgiumból jött egy ötvenhatos. Jelentkezett a Honvédelmi Minisztériumban azzal, hogy ő a belga hadseregben igen magas beosztású, kiképzéssel foglalkozó főtiszt volt, s a modern kiképzési formákat nagyon értette, szeretne volna ezeket átadni. Für Lajos miniszter keményen elutasította! Azzal érvelt, hogy a mellénk állt tábornokokat esetleg megsértjük! Végzetes hiba volt! Elmaradt a rendszerváltozás a katonai területen, ami rémes következményekkel járt!

A kormányzatban és a parlamentben volt jó szándék. Hadd emlékeztessenem a kedves Olvasókat arra, hogy az új, szabadon választott parlament, amelynek magam is a tagja voltam, az első szavazásunkkor az '56-os ellenforradalmat forradalomnak nyilvánította!

Ez mind a mai napig törvény! Tehát nem lehet tagadni! Mint ahogy azt egyes baloldali emberek ellenforradalomnak merik nevezni.

Egyszer a miniszterelnökségtől fölhívott egy magas beosztású úr. Azt mondta, hogy a miniszterelnök úr úgy döntött: nekem, mint honvédelmi államtitkárnak, végig kell járnom a fél országot, mert az '56-osok számára alapított emlékérmét ki kell osztani – a köztársasági elnök nevében. Mondtam, hogy él még a köztársasági elnök, Göncz Árpád. Azt a választ kaptam, hogy az egykori forradalmárok-szabadságharcosok úgy döntöttek egymás közt, hogy nem hajlandók átvenni Göncz Árpádtól az emlékérmét. Hétféteken, hétközben jártam a megyszékhelyeket, és átadtam az érmeket.

Az '56-osokkal való kapcsolattartással Boross Péter – akkor miniszterelnökségi politikai államtitkár – volt megbízva. Ő sok jót tett, nagyszerű embernek tartottam, ma is annak tartom! Egyszer mondta egy ülésen, ott voltam, hallottam, hogy most már huszonvalahány ötvenhatos szervezet van. Kétségtelenül nehéz velük kapcsolatot tartani, mert egymást ki nem állhatják, szidják. Ezzel én is nagyon sokszor találkoztam, ilyen emlékérem átadáskor.

- Azt látták azok, akik figyelemmel kísérték a rendszerváltozást, hogy mindenhol hatalmas feladatok vártak a kormányzatra, versenyt futottak az idővel. Hiszen egy teljesen új politikai-, gazdasági- és jogrendszert kellett kiépíteni. Tulajdonképpen nem jutott elég energia és figyelem az '56-osokra. De ezek szerint emberi tényezők okozták azt, hogy ők nem jutottak vezető szerephez?

- Részben emberi tényezők, részben pedig hivatalosnak mondható tényezők. Én úgy láttam akkor, és most is úgy látom, hogy nem vette őket senki komolyan - sem pozícionálisan, sem szakmai értelemben - a kormányzat vezetői részéről. Szép beszédek voltak, más nem. Én az ötvenhatosok emberi tényezőiről nem szívesen mondanék rosszat, mert én rosszat nem tapasztaltam. Azonkívül, hogy egymással ellenségeskedtek, sokszor szóba sem álltak, de ez emberileg teljesen érthető. Egyrészt azért, mert magyarok vagyunk; másrészt, mert 89-90-es ellentéteiket visszavetítették '56-ra. Mert az egyik Maléternek volt a híve, a másik pedig Nagy Imrének, és így tovább.

Ezen túlmenően emberileg rosszat nem tudok róluk mondani, jószándékot viszont igen! Az biztos, hogy Antall József, amikor még csak kijelölt miniszterelnök volt, megkötötte a

kompromisszumot az SZDSZ-szel, hogy *Göncz Árpád* SZDSZ-tag legyen a köztársasági elnök, ez sok ötvenhatosnál kiütötte a biztosítékot.

Ugyanakkor emlékszem arra, hogy amikor Göncz elnök úr beiktatása volt a Parlament előtt, ott álltunk - a kormány, a tábornoki kar és a nagy tömeg, hiszen tulajdonképpen soha nem volt normális köztársasági elnöki beiktatás Magyarországon –, akkor a tömegből kikiabált valaki: „*Árpi, gyere ide!*” Mindegyikünk meglepetésére, ő odament, és kezét fogta vele.

Tehát sokan szerették. Egyébként én Göncz Árpádról – *amikor már nem SZDSZ-fogolyként működött* - emberileg sok jót is el tudok mondani. Még akkor is, ha ez nem tetszik.

Amikor már nem volt köztársasági elnök, csak egy kis irodája volt a Parlamentben, saját ügyemben is nagy adag emberséget tapasztaltam nála. De ha a köztársasági elnöki tevékenységét nézzük, akkor az Antall Józseffel való vitájában én egyértelműen a néhai miniszterelnöknek adok igazat.



- Ön politikai államtitkárként tudott-e valamit tenni az ötvenhatosokért?

- Személyes ügyek voltak, amiben sikerült egyiknek-másiknak segíteni, kollektíve nem. Egy kormányban mindenkinek megvan a felelőssége. Ez nem tartozott az általam felügyelt területek közé. Visszatérve: az ötvenhatosok pozícionális

hátterbe szorítása - nagyon kicsi mértékben – képzetlenség következménye. Nagyon egyszerű embereket nem lehet pozícióba helyezni! De a tapasztalataik – politikai szempontból - *iránymutatóak* lehettek volna!

Na, de voltak az '56-osok között nagyon széles látókörű, nagyon komoly gondolkodású emberek, 55 és 70 közötti férfiak és nők! Most nemcsak *Wittner Máriára*, a szegedi *Fejér Dénesre* és *Regéczy-Nagy Lászlóra* gondolok; volt ott még több tucat ilyen ember, akiket nem hoztak helyzetbe! *Ez nem a volt forradalmárok, szabadságharcosok hibája, hanem az akkori kormányzaté!*

Az ő eltökéltségüket, benyomásaikat, élményeiket, antikommunizmusukat nem vették figyelembe, legtöbb esetben még a véleményüket sem hallgatták meg, sem a politikai, sem a szakmai véleményüket! Mondok egy példát.

Egyszer voltam Párizsban. Volt ott jónéhány idős ötvenhatos barátom, akik kapcsolatba kerültek a francia titkosszolgálatokkal. Érthető, hiszen informálódott róluk a francia kormány. Panaszkodtak, hogy itthon viszont senki meg nem kérdezi, meg nem hallgatja őket.

Az is közrejátszott, amit ön mondott, hogy egy nagy kavarodás volt a váltáskor. Bementük a minisztériumokba, miniszterek, államtitkárok, és azt sem tudtuk, hol az irodánk, mi hol van. Az alapokról kellett kezdeni. Én egy vidéki egyetemi docens voltam, bementem abba a hatalmas épületbe, a honvédelmi minisztériumba. Csak annyit tudtam, hogy az egyik felső emeleten szovjet tiszték vannak.

Engedéllyel lehet csak bemenni. Egyszerre kellett átvenni a tárca vezetését, átvenni a főbb feladatokat. Megtörtént az átadás-átvétel. De a kommunista mindig hazudik; akkor is, ha átad, akkor is ha átvesz. Mindent meg kellett tanulni.

Az ötvenhatosok ügye csak a sokadik lett a sorban. Mással voltunk elfoglalva.

A külügy megcsinálta a maga *tragikusan elhibázott* amerika-atlantista külpolitikáját, *Jeszzenszky Géza* vezetésével. Akkor meg lehetett magyarázni, hogy miért csatlakozunk a nyugathoz. Csatlakoztunk, de csak olyan értelemben, hogy a nyugati termelő tőke kizsákmányoltjai lettünk! Mi az én következtetésem? Az, hogy a rendszerváltozásban veszítettünk.

Amit nyertünk, a szabadságot, azt mi oldottuk meg a Szovjetunió segítségével. Olyan értelemben, hogy a Szovjetunió összeomlott, megadta magát. Gorbacsov megadta magát. A világtörténelemben ez az első nagyhatalom, amelyik katonailag megadta magát. Ez a glasznosztj és a peresztrojka története.

A nyugattól semmit nem kaptunk, csak az ostoba, elavult, primitív, kizsákmányolásra vezető eszmerendszert; aminek szervezett megvalósulása az Európai Unió és a NATO.

S ebben a nagy történetben az '56-osok elvesztek.

- *Nagyon elterjedt az a nézet, hogy 1956 a rendszerváltozás előkészítésének is tekinthető. Tudom, a történészek nem kedvelik a múlt idejű feltételes módot. De Jean Paul Sartre, francia író, politikai aktivista szerint minden forradalom kudarcra van ítélve; ha győz, akkor is, mert elvesz az eszmeisége. '56-tal is ez történt volna?*

- Én ezt pont fordítva fogalmaznám meg. Ötvenhat akkor is győzött, ha katonailag vereséget szenvedett, és széttapostak bennünket. Sartre-nak igaza volt, bár nélküle is lehet tudni, hogy 1956 forradalom volt - 1990-ben fölkiáltással megszavaztuk - nem népfelkelés.

Igaz, nagy dolog volt, amit *Pozsgay Imre* így kimondott. Nagyon becsülöm érte, ő kellett volna legyen az első köztársasági elnök. Vagy a

második, vagy a harmadik, vagy a negyedik. *De egyetlen bátor kormányunk sem volt, aki ezt megtette volna, mert ő kritikai személyiség volt!*

Tehát a forradalom csak katonailag bukott el, de óriásit tett hozzá a kommunizmus letűnéséhez. Amikor Oroszországból Szovjetunió lett 1917-ben, akkor a *bolsevisták* győztek. De voltak a *mensevikek* és az *eszerek* – utóbbiak az oroszországi Szociálforradalmár Párt tagjai. Ők nyugatra menekültek, és 1956-ban az eszer meg a mensevik párt ott még működött. Ők azt mondták, hogy nem a *nagy októberi forradalom* volt szocialista, hanem a világon, '56-ban, Magyarországon volt az első *igazi* szocialista forradalom! Akadtak ilyen elméletek is!

Volt egy olyan álláspont is, hogy a függetlenséget akartuk kivívni. A magyarok mindig a függetlenséggel vannak elfoglalva, ami nem a magyarok hibája; hanem, hogy állandóan megszállnak bennünket. Tehát megfordítom a mondatot: a forradalmunk akkor is győzött, hogyha elveszett, de az eszme nem. Ez pont olyan, mint amit a Szent Biblia mond: *aki megtartja életét, elveszti azt; de aki elveszti életét, megtartja azt.* Akkor elveszett sok-sok élet, viszont 1990-ben támadt fel *az az élet*, amit ötvenhat készített elő.

Vennes Aranka

## „KÖTELESSÉGÜNK VOLT A SZOVJETET LEGYŐZNI”

### BESZÉLGETÉS DR. KÁRPÁTI GYÖRGY MELBOURNE-I OLIMPIAI BAJNOKKAL

*Órák alatt bejárta a világsajtót egy fotó 1956. december 6-án. A Melbourne-i olimpia közönsége felzúdult, amikor látta, hogy Zádor Ervinnek, a magyar vízilabda csapat tagjának arcán, testén vér csurog végig, amint elhaladt a tribün előtt. A mérkőzés befejezése előtt pár perccel, amikor a magyarok 4:0-ra vezettek a szovjetek ellen, Valentyin Prokopov, a víz alatt, könyökével, teljes erőből a magyar játékos arcába vágott.*

*A nézőtéren elszabadultak az indulatok, százak vetették át magukat a korláton; a szovjet játékosokat rendőrök menekítették ki a mérkőzés végén. Véres harc folyt tehát a medencében is, miközben idehaza szovjet tankok tiporták el a magyarok szabadságvágyát. Zádor Ervin véres fotója pedig a magyar forradalom hősies ellenállásának szimbólumává vált. Sajnos, ő már nincs közöttünk, 2012. április 30-án távozott el e földi világból.*

*Kárpáti György, az aranycsapat legfiatalabb tagja volt akkor. Pontosabban nemcsak „volt” – mind a mai napig ő a legfiatalabb „aranyos” vízilabdázó, hiszen már 1952-ben, 17 évesen, Helsinkiben is tagja volt az aranyat nyert magyar vízilabda válogatottnak.*

*A Komjádi uszodában beszélgettünk, ahol hetente kétszer még ma is úszik.*



Bal oldalon, fentről; Kanizsa Tivadar, Markovits Kálmán, Gyarmati Dezső, Zádor Ervin, Bolvári Antal, Mayer Mihály, Boros Ottó, Martin Miklós, Hevesi István, Jenei László, Kárpáti György

Mi úgy éreztük: nekünk, mint magyar sportembereknek, kötelességünk volt a szovjetet legyőzni. Sikerült is 4:0-ra. Nagy öröm volt számunkra! Minden támadásukat *Boros Ottó* szinte nevetve védte ki.

Mi pedig gólt, gól után dobtunk! A nagy ellenfél, a szovjet, alul maradt, miközben a csapatai Budapestet lötték. Tehát mi ilyen módon tudunk valamennyit *leírni* abból, amit ők tettek.

- A *The Sun* című újság címloldalán jelentette meg a vérző arcú Zádor Ervin fotóját

1956. december 7-én, pénteken. Ez az emlékkép csapattársáról, sokáig visszajátszott Önben?

- A 108 fős magyar olimpiai csapat 9 arany-, 10 ezüst- és 7 bronzéremmel tért haza a XVI. Nyári Olimpiai Játékokról. Az aranyak közt ott volt a vízilabda válogatott érme is. Sokan úgy vélik, hogy Önök a medencében, ezzel a győzelemmel a magyar forradalom és szabadságharc vérbe fojtását torolták meg a szovjet csapaton. Valóban bosszú munkált Önökben akkor, ott, mérkőzés közben?

- Nem arról volt szó, hogy megbosszuljuk, hanem nekünk az egyik legnagyobb ellenfelünk a szovjet csapat volt. Mi a forradalom kitörése után mentünk ki az olimpiára – bár az is egy külön történet, hogyan jutottunk ki! Nagyon kimerítő és körülményes út volt, tele bizonytalanságokkal. Ugyanakkor izgultunk az itthon maradottakért. Csak hallomásból tudtuk meg, mi zajlott le Magyarországon. Történelmi tragédiánkról azonban a világ is tudomást szerzett.

Ez csak fokozta az érdeklődést a mérkőzés iránt, amit nagyon nagy várakozás előzött meg. Már az a tény is ezt igazolja – mint utóbb értesültünk -, hogy a hatezer férőhelyes stadionban legalább kétezerrel többen szorongtak, s a jegyek tízszeres áron keltek el.

A szovjet megszállás ellen, a hazafiak és a szovjet tankok közti egyenlőtlen harc miatt a magyar csapat leeresztett zászlókkal tiltakozott.

- Úgy húsz-harminc évig. Azonban nemcsak ez az egy ütés volt! Volt ott több tucat ütés, még talán nagyobbak is! De ez volt olyan helyen, ami vérszerű volt, folyt le az arcán, testén a vér, ezért járta be a világsajtót.



- Ön hét könyvet írt Peterdi Pállal közösen. Az elsőt mindjárt a melbourne-i olimpia után, csapattársával, Jenei Lászlóval hárman együtt: „Melbourne-Miami-Margitsziget: két olimpiai bajnok emlékei” címmel. Ezt 1957-ben adta ki Budapesten a Sport Kiadó. Abban az időben tombolt a megtorlás, a legkeményebb diktatúra

*hazánkban. Akkor kiírhatott-e magából, kiírhattak-e magukból mindent, ami Ausztráliában történt?*

- Igen, teljesen kiírhattuk.

- *Hogy-hogy?!*

- Mert a mindenkori hatalomnak kell a sport, hiszen a sportsikereket összekapcsolhatják a politikájukkal. Olimpiai győzelmet vártak tőlünk, ezt meghoztuk. Tehát mi megtorlásban nem részesültünk. Plusz, amnesztia előtt jöttünk haza.

- *Mikor tudta feldolgozni mindazt, ami Melbourne-ben történt?*

- Azonnal. Fiatal voltam, 21 éves, már egyszeres olimpiai bajnok. Én tudtam, mi van, nagyjából, és föl tudtam dolgozni.

- *Az aktív vízilabdázástól 1969-ben vonult vissza, de 24 évig volt tevékeny játékos, 30 érmet gyűjtött be ez idő alatt, amiből 3 olimpiai arany, 3 pedig Európa bajnokság eredménye. Többek között Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje, Köztársasági Elnök Aranyérme, Magyar Örökség-díj, Nemzet Sportolója elismerésekben részesült. A vízilabda mit jelent az Ön számára? „Csak” sport?*

- Nem. A vízilabda az egész életemet átöleli, háromszoros olimpiai aranyérmes vagyok. Az elsőt 17 évesen nyertem, 1952-ben, Helsinkiben. A mai napig, tehát hatvan-egynéhány év után is én vagyok minden idők legfiatalabb vízilabdás olimpiai bajnoka. Nagyon büszke vagyok rá!

- *Nagyon sok mindent tett eddig életében: 1964-ben ledoktorált az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. 162-szer szerepelt a magyar válogatott színeiben és ötszörös magyar bajnok volt a Fradival vízilabdában. 1970-ben Gyarmati Dezső segítője lett a férfi vízilabdaválogatottnál, a Fradi vízilabda-szakosztálya vezetője volt, Ausztráliában volt edző a 80-as években, elnökségi tag a Magyar Vízilabda Szövetségben – hogy csak néhányat említsek.*

*Hogyan tudta ezt a lelki-testi energiabázist fölépíteni?*

- Segített a családom -édesapám, édesanyám-, a feleségem, a sport, nagyon; és úgy látszik, valami jó anyagból rakott össze a Jóisten, valami jó gyurmából. Tehát a Jóisten keze is benne van. Bár nem vagyok túl vallásos. Hiszek a munkában, hiszek a *jóban*. Nem szeretem a rosszarcú embereket, a drámákat, csak a vidám dolgokat. *Hofi Géza* volt a legjobb barátom, *Puskás Öcsi*, *Bud Spencer* – eredeti nevén Carlo

Pedersoli, a „Piedone”. Ő többre értékelte vízilabdás múltját, mint a saját színészetét.

Emlékszem, az utolsó mérkőzésén, Budapesten volt, megkért bennünket, vigyázzunk az arcára, ne sérüljön, mert Amerikában elveszítheti filmes szerződését.

Mindig vidám barátaim voltak, amióta élek.

Engem nem lehet egy komoly darabra vagy filmre elcipelni. Az életet nagyon komolyan veszem, de éppen ezért nekem csak a vidám dolgok kelljenek!

- *Június 23-án betöltötte a 81. életévét. Van még energiataraléka?*

- Nem nagyon. Elfáradtam. De kell bírni. Úgy látszik, valamilyen jó anyagból vagyok, bár az orvosaim figyelmeztetnek, hogy álljak le.

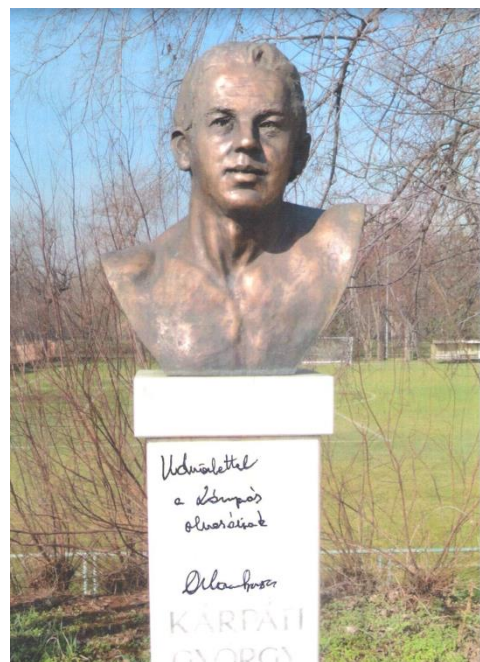
- *Milyen útravaló gondolatot, üzenetet küld a mostani fiataloknak?*

- Elsősorban: sportoljanak! Talán ne annyit, amennyit én, mert az hosszú! De sportoljanak! Ne hagyják magukat becsapni, se a politikában, semmiben!

- *Akkor a sikerekkel is vigyázni kell, azok is becsaphatják az embert, félre vihetik!?*

- Soha nem hagytam magam, a sikerek nem kábítottak el, egyáltalán nem! Legyen ez is egy útravaló a fiataloknak! Drukkolok nekik!

Vennes Aranka



*Az FTC olimpiai bajnokainak sétányán állították fel dr. Kárpáti György szobrát is*

# TÁRLAT ÉS TÖRTÉNELEM

## KECSKEMÉTRE ÉRKEZTEK A VÁNDORLÓ KÉPEK

*„Ősz fű leng, minden kihalt, vén,  
te pompázol csak krizantém”  
Utassy József: Október*

*Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége múlt év október 23-án - készülve az 1956-2016 a Magyar Szabadság Évére, az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára - országos rajzpályázatot hirdetett középiskolásoknak az általa kiadott Októberi Tűzvirág '56 című irodalmi antológiában megjelent művek illusztrálására.*

*Előző számunkban beszámoltunk arról, hogy a beérkezett pályázatokat neves művészekből álló zsűri értékelte - Gyulai Líviusz Kossuth-díjas grafikus művész, a Nemzet Művésze vezetésével. A 2016. február 26-án megtartott díjkiosztó ünnepségre 40 művet választottak a kiállítandók közé, amelyeket a Corvinus Egyetem Központi Könyvtárában mutattunk be.*



*Az ünnepélyes megnyitón dr. Sántha Gábor tartott beszédet. Mellette, balról, Csigás Zoltán alelnök, jobbról Balázs István elnökségi tag*

Azonban ezzel nem ért véget az eseménysorozat. Ugyanis a beküldött pályaművekből vándorkiállítást indított útnak a Világszövetség.

Pápa után a következő állomás Kecskemét volt. Hiszen e városból, három középiskolából is küldtek diákok illusztrációt: *Ádám Anna* és *Mandula Péter* a Katona József Gimnáziumból, *Sipos Benjámín Godó* a Kecskeméti Szakképzési Centrum Gáspár András Szakközépiskolájából és *Zsigó Fanni* a Kecskeméti Bányai Júlia Gimnáziumból – aki III. helyezése mellett még különdíjat is kapott *Ughy Attilától*, Pestszentlőrinc-Pestszentimre polgármesterétől!

A Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központban 2016. szeptember 6-án, kedden délután 2 órakor nyitotta meg a tárlatot *dr. Sántha Gábor*, a Világszövetség elnöke.

Elmondta, hogy az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetségének elnöksége és tagjai nagy hangsúlyt fektetnek a fiatalok tájékoztatására és bevonására az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc emlékének megőrzésébe.

*- Tennünk kell azért – folytatta -, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc örök és fénylő példa maradjon a magyar- és a világtörténelemben. Éppen ezért alkotásokkal is igyekeztünk hozzájárulni ahhoz, hogy ez a dicsőség megmaradjon az utókornak is. Kérem a fiatal alkotókat, dolgozzanak tovább, szülessenek további alkotások kezeik által, amik megőrzik e büszke ország példaértékű helytállását, a gyász és a tisztelet örök mementóját, 1956 igaz történetét, hőseinek üzenetét, a szégyenteljes megtorlást és az elnémitás bűneit.*

Befejezőként hangsúlyozta, hogy a magyar nép hősi helytállásának emléke be kell, hogy épüljön az utánunk következő nemzedékek mindennapjaiba. Ez a pályázat is e célt szolgálta.





*Dr. Sántha Gábor átnyújtja az emléklapot és az Október Tűzvirág '56 antológia egy tiszteletpéldányát Ádám Annának*

A megnyitón Zsigó Fannira irányult több figyelem. Őt *Utassy József: Október* című költeménye ragadta meg, s készítette alkotásra.

Arról beszélt, hogy szerinte a vers a forradalom és a krizantém között von párhuzamot. Ezért került a virág a középpontba.

Körülötte az emberek *arctalanok*, hiszen felkelők bárkik lehetnek.



*Zsigó Fanni és a díjnyertes kép*



A vándorkiállítást szeptember 12-ig lehetett megtekinteni.

E napon zárásként Schrötter Tibor, a Világszövetség alelnöke tartott rendhagyó történelem órát szintén a kulturális központban.



Előadását a Bányai Júlia Gimnázium 11. osztályos tanulói döbbenet, néma csöndben hallgatták végig. Az '56-os forradalmár és szabadságharcos közel hét évet ült Rákosi- és Kádár börtöneiben, politikai fogolyként.

Történetének elbeszélése végén azt mondta:



*A rendhagyó történelem óra:*

*Schrötter Tibort megrendülten hallgatták a rendhagyó történelemórán a diákok. Világszövetségünk alelnöke egyébként a Magyarok IX. Világkongresszusán, 2016. augusztus 17-én, előadást tartott a Hősiesség, Tisztesség, Méltóság című, 1956-tal foglalkozó konferencián, a Magyarok Házában*

## FOLYTATÓDIK A RAJZKIÁLLÍTÁS



*Budapest VII. kerületében 2016. szeptember 12 – én a Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központban mutattuk be az Októberi Tűzvirágok 1956 rajzpályázat díjnyertes alkotásait. Ottóné Simon Katalin szakmai vezető (képünkön) nyitotta meg a kiállítást, ami 2016. szeptember 30-ig volt látogatható.*

\*

*Köszönettel tartozunk a kecskeméti Hírös Agóra Ifjúsági és Kulturális Központnak, segítő munkatársainak, különösképpen Ugray Zsuzsannának, aki elhivatottan támogatta és segítette a rendezvényeink sikerét.*



*Programunkat az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára létrehozott Emlékbizottság támogatta! Ennek révén lehetőségünk nyílik, hogy a rajzpályázat képeit több helyszínen is bemutassuk. A budapesti majd a pápai kiállítást követően érkezett meg a kiállítás Kecskemétre; anyagát bemutatjuk Budapest VII. kerületében, s október 5-én pedig Zsámbékon, a tanítóképzőben nyílt újabb tárlat. Ígéretünkhöz híven a pályázatra beérkezett illusztrációkból albumot jelentetünk meg.*

\*

*(A kiállításokról készült képek Csigás Zoltán alelnök felvételei.)*

## ELISMERÉS A VILÁGSZÖVETSÉGNEK

Kedves levél érkezett Kecskemétről, amelyet most közreadunk:

„Tisztelt Dr. Sántha Gábor!

Szeretnék köszönetet mondani Önnek és minden segítőjének az Októberi Tűzvirágok - 1956 című rajzpályázat színvonalas megszervezéséért.

Én is nagyon fontosnak tartom az emlékezést és az emlékeztetést. Ezzel a pályázattal nagyon sok fiatalat értek utol és mozgattak meg, köztük lányomat, Zsigó Fannit, és már általa osztályát és egész iskoláját.

Köszönöm a vándorkiállítást, mellyel városunkat megtisztelték. A rendhagyó történelem óra nagyon sok fiatalat érintett meg, és elmondásuk szerint még utána is hosszán a hatása alatt voltak, beszélgettek a hallottakról. Ebből is látszik, hogy milyen fontos továbbadni emlékeinket és nem hiábavaló küzdelem.

Nagyon fontosnak és értékesnek látom az Önök munkáját. Kívánom, hogy minél több fiatal tudjanak emlékeztetni, hogy ezen értékeket tovább tudják adni a jövő nemzedékének.

Köszönettel: Zsigóné Boros Gabriella”

\*

(A kiállítás teljes anyaga megtekinthető  
honlapunkon: [www.1956mszvsz.hu](http://www.1956mszvsz.hu))

## ÖRÖKIFJÚ MÁRTÍROK

### ÁRPÁDFÖLD ÉS POZNAŃ

Nyolcvan felett – az esti magányban - gyakran tekintek vissza a múltba.

Eszembe jutnak a még élő, sajnos már egyre kevesebb, vagy már elhunyt 56-os harcostársak, bajtársnők.

Tóth Ilonkára is sokat gondolok, kire június 28-án, kivégzése napján emlékezünk. Az idén is e napon koszorúztuk meg Árpádföldön a törekeny medikát ábrázoló mellszobrot. Előtte állva döbbsentem rá egy iszonyatos párhuzamra.

Hatvan évvel ezelőtt ugyanezen a napon - s tán órában – tört ki a lengyelországi Poznań-ban a kommunizmus elleni felkelés.

Kifejezetten munkás megmozdulás, mely az előző tíz év keserveinek volt az eredménye. Ez alapozta meg a lengyel és a magyar forradalmat.

A hajógyár előtti téren gyülekeztek a dolgozók, akikhez más gyárak munkásai is csatlakoztak. Azzal a szándékkal, hogy petícióba foglalt követeléseiket - melynek első két pontja a szovjetek kivonulása és a szabad választások voltak - akarták a párt és a Szejm tudomására hozni a fegyvertelen felkelők.

Az arrogáns hatalom a tiltakozás leverésére tankokat és páncélozott harci járműveket vetett be. A harcok éjszakáig tartottak.

A kommunista vérengzés első áldozata Wiesław Kuźnicki, hős lengyel diák volt, aki az első sorban a zászlót lengetve haladt, és zuhant a földre a gyilkos golyóktól. A hős diákon kívül még hetvenhárom munkás vesztette életét és majdnem ezren sebesültek meg az egyenlőtlen küzdelemben. Megfélemlítési szándékkal még százakat hosszú évekre bebörtönöztek, és máig sem tudni azok számát, akiket megverték, megaláztak azért, hogy hatalmuk továbbra is biztosítva legyen.

E szörnyűségeket azonban már nem tudták a világ elől eltitkolni, s a földkerekség számos helyén tiltakozó tüntetések voltak.

Mi, magyarok, a Bem szobornál emlékeztünk a hősökre és fejeztük ki a felháborodásunkat a történetek miatt.

Tíz esztendeje helyezték el a budai Millenáris Parkban Wiesław Kuźnicki emléktábláját, Kiss Imre POFOSZ-tag szorgalmazására.

Minden évben, az idén is, itt emlékeztünk a Poznań-i felkelésre, a lengyel szabadságharcra.

Ami ugyan változást hozott a lengyel politikában, de az eseményről beszélni nem lehetett.

Talán kevesen tudják, hogy Poznań-ban viszont, a Mansfeld Péter utcában emlékeznek az '56-os magyar forradalomra és szabadságharcra.

\*

2016. október 23.-án nyílik meg Árpádföldön a Tóth Ilonka emlékmúzeuma. Szülőházát alakította át emlékházzá, civil kezdeményezésre, a XVI. kerületi önkormányzat. Az ötlet Petrovics Sándortól származik, aki alapítványt hozott létre ennek érdekében.



Wiesław Kuźnicki emlékköve a Millenaris parkban

## BÖRTÖNIMA AZ ÚRHOZ

Az emlékezés - az érzelmeken túl - fontos és értelmes cselekvés – mert ez ad hitelt történelmünknek. Egy majdnem gyerek, fiatal mártírra emlékezem. *Mansfeld Péterre*. Vele 1956. október 28-án találkoztam először. Futárként kerestem a Széna tér parancsnokát. Egy jóarcú fiatal sráctól kérdeztem hol találok a vezetőt. „*Azt most sehol, de talán fél óra múlva itt lesz*” - válaszolta kissé hetykén, jólértesültségét éreztetve.

Leültünk a metróépítkezés félig ledőlt kerítésére, s közel egy órát beszélgettünk. Csillogó szemmel beszélt a hazaszeretetről, terveiről, családról, s az édesanyjáról, aki próbálta meggyőzni, hogy maradjon otthon.

„*Te maradtál volna a mamád szoknyája mellett?*” – Kérdezte fiatalos hévvel.

Mosolyogtam, de nem válaszoltam. Eszembe jutott, hogy én is tizenhat múltam amikor az ÁVH letartóztatott. Nem akartam erről beszélni, hát inkább a lányokra tereltem a szót.

Kedves mosollyal háritotta el a kérdést, de zavarában még a füle is piros lett.

Búcsúzáskor férfiasan rázott kezét, és azt mondta: remélem, még találkozunk. (*Bár ne mondta volna!*) Az ezt követő napok súlyos harcait - amikor a 32 tonnás vasszörnyetegek dübörögtek az Alkotás utcán meg a Mártírok útján a Széna tér felé - Péter élve átvészelt. A tér három napig kitartott!

Aztán csönd lett - ahogy *Márai Sándor* írta, *Mennyből az angyal* című versében – *halotti csend*.

Az iszonyatos túlerő kicsavarta a kezünkől a fegyvert, de a szabadság szellemét nem tudták legyőzni. Az ország sztrájkolt, és készült a MUK-ra. Éjszakánként e három nagybetű lett a falakra, járdákra festve: *MÚK, azaz Márciusban Újra Kezdjük!* Ehhez gyűjtött Péter is tásaival fegyvert, lőszert.

De készült a moszkovita Kádár is pribékjeivel, és 58 helyen likvidáló sortűzekkel félemlítették meg a nemzetet. Bokáig gázoltak a vérben, az ország fele bűjt vagy bűjtatott. Százezrek menekültek nyugatra. Majd 26 ezer bajtársat bebörtönöztek öt éves átlaggal.

Máig sem tudni hány ember lelte halálát a vállatoszobákban, s közel négyszáz hazafi végezte a bitókon. Péternek sajnos igaza lett. Viszontláttuk egymást a Markó utcai fogház 314-es cellájában. A szemem most is élénken csillogott, de a kedves mosoly eltűnt az arcáról.

Az átélt megpróbáltatások kemény férfivá tették az akkor már 18 éves fiatalot. Kettő és fél napig voltunk egy cellában.

Beszélt a Rózsadombról, a fodrászüzletről, a családról, de legtöbbit a bajtársakról: *Ekrem Kemálról* és *Szabó bácsi* parancsnokról.

Aztán jött a tárgyalások sora és a Gyűjtőfogház. 1959 elején én is ide kerültem, de Pétert csak a sétán láttam a zárka ablakából. Lefogyott, és mintha megnőtt volna.

A rabtársaktól tudtam meg az ítéletét: *kötél általi halál!*

A végrehajtásnál jelen kell lennie a bírósági tanács elnökének *Guidi Bélának*, a fogalmazónak, az ügyésznek, orvosnak, a hóhérnak és két segédjének, akik bevezették Pétert.

Újra felolvasták az ítéletet. Péter nem sírt, nem kért kegyelmet. Amíg a bitóhoz vezették azt kiáltotta: *Éljen Magyarország! Éljen a szabadság! Szeretlek, édesanyám!*

A hóhér a létrán állva nyakába tette a hurkot és rögzítette. Az egyik segéd a lábkötelet a csigán átvezetve húzni kezdte, a másik kirántotta a sámlit a talpa alól, és segített húzni a lábkötelet.

Az elítélt teste kifeszül, mint az íj húrja, és ekkor a hóhér elfordítja a koponyát, amitől

elszakad a gerincvelő - és a tudattal a lélek is elröppen: már nem érez semmit.

*Guidi Béla* a szadista élőlény, még itt is bosszúért lihegve, nem engedte eltörni a csigolyát, és Péter fiatal izmos teste 13 percig vonaglott a kötélén mire átadta a lelkét Teremtőjének.

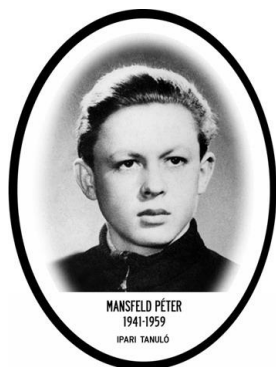
Lehet nem gondolni a szörnyűségre, a vallató cellák iszonyatára, a sok ezer kopjafára, mely alatt hősök, hazafiak nyugodnak?

Ha ezt valaki nem tudja, vagy mégis elfelejti, azzal újra el lehet követni.

Én nem felejték!

Ezért a Miatyánkban nem tudom kimondani, hogy „*Miképpen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétkezőknek*”. Helyette a börtönimával fohászokodom az Úrhoz, melynek utolsó része így hangzik: „*Mindenható Atyám, kérve kérünk, adj hitet Tudást és Erőt ifjúságunknak, hogy befejezzék azt, amit mi 56-ban elkezdtünk, és ebből az agyonhazudott és kirabolt országból újra Hazát építsenek!*”

*Schrötter Tibor*



*Mansfeld Pétert posztumusz díszpolgárrá választotta a II. kerületi önkormányzat képviselő testülete.*

*A Marczibányi téri Művelő-dési Központban, 2016. június 19-én dr. Láng István polgár-mester mondta el a laudációt.*

*A kitüntetést Mansfeld László, az - immár örökfiatal mártír - öccse vette át.*

*Köszönetet mondott mindazoknak, akik e címet megszavazták, és a Medve utcai Csik Ferenc iskolának, mert őrzik egykori diákjuk emlékét.*

*A rendezvényen levetített dokumentumfilmben Schrötter Tibor, az 1956-os MSZVSZ alelnöke méltatta Mansfeld Péter tevékenységét.*

## TARNÓCZY BALÁZS:

### ŐRLÁNG

*Októberi Tűz és októberi láng  
Embertelen vörös télben  
Szabadságot lehelt miránk,  
forró, véres lehelettel  
csak egy lélegzetvételnit,  
egy kiáltást, épp csak annyit,  
s a kiáltás édig hangzott,  
a világon átviharzott,  
lángolt, szikrázott és perzselt,  
lánggra gyújtott sok - sok embert,  
de csak tátott szájjal nézték,  
csodálták, de nem értették,  
hogy ez a kis nép mit akar  
világ hatalmasa ellen,  
s honnan benne ez a szellem  
és mit jelent az, hogy magyar.*

*Ma sem értik- de kísérlik  
kegyetlen árulásukat  
s kezüket tisztára mosni,  
és a lángot eltaposni,  
mert rájuk száradt az átok.  
De a lángot, azt a lángot,  
hogy soha el ne aludjon,  
akik még magyarok vagytok*

*- azt a lángot ne hagyjátok!*

*2013. október 23.*



*Ott Zoltán: Pásztortűz*

## ELNÖKSÉGI ÜLÉS ÁCSON

*Ácsi szervezetünk kedves meghívásának tett eleget Világszövetségünk elnöksége. 2016. augusztus 30.-án érkeztünk meg a Komárom-Esztergom megyei városba.*

*A kibővített elnökségi ülés szinte már a vasútállomáson megkezdődött, hiszen ott nagy szeretettel és örömmel fogadtak bennünket. Ezt követően a helyi irodában munkához is láttunk.*



*Szűcs Béla Albert, a szervezet elnöke, a szervezet megalakulásától napjainkig elvégzett munkát ismertette. A nemzeti ünnepeken részt vettek és koszorúztak a városi rendezvények alkalmával. Jó kapcsolatot építettek ki a városi önkormányzattal, iskolákkal*

*Átadta a szót Dr. Petrasovits Annának, aki Világszövetségünk elnöksége és az Ácsi szervezet tagja.*



*Dr. Petrasovits Anna és Czákó Ignác*

Amint azt 2016. március 30.-án, a Világszövetség közgyűlésén javasolta, hogy a helyi vállalkozók támogatását meg akarja nyerni – meg is valósította, s ismertette ennek eredményeit.

Javaslatot tett arra, hogy tagjaink figyelmét felhívja a kvóta népszavazáson való részvételre; s hogy az elnökség hozzon erről állásfoglalást, amelyet a sajtónak is megküldünk.

Az elnökség megbízta az állásfoglalás megszövegezésével, amit most visszaidézzük:

*„Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetségének Elnöksége teljes mértékben kiáll a magyar kormány szigorú bevándorlás-politikája, a megerősített határzár és az október 2-ai kvótanépszavazás mellett.*

*Arra kérjük tagjainkat, szimpatizánsainkat és pártállástól függetlenül minden magyar honfitársunkat, hogy mindenképpen menjen el szavazni, és nemmel szavazzon!*

*Minden európai nemzetnek elemi joga eldönteni, hogyan és kivel akar élni!*

*Az Európai Unió soha senki által meg nem választott bürokratái nem kényszeríthetnek kormányokat és népeket arra, hogy idegen kultúrákhoz tartozó tömegek öntsék el országait, mert máris látható, hogy ennek végzetes civilizációs következményei lesznek.*

*A bevándorlók gyökeresen átalakítják demográfiai, vallási, kulturális, jogi és szokásjogi, végül pedig politikai arculatunkat.*

*A család, a nemzet és a keresztény vallás aláaknázása, a liberalizmus diktatúrája elbizonytalanodást, félelmet és káoszt hoz*

*Európába, amely megkönnyíti a muzulmán tömegek beáramoltatását, és egy vegyes népesség kialakítását a kontinensen.*

*Évek óta ellenőrizetlen személyazonosságú muszlimok millióit terelik Európa felé, ami már önmagában véve is beláthatatlan következményekkel jár az őslakosokra nézve. A tömeggel érkező alvó ügynökök és harcosok pedig utasításokra várnak, legyen az terrorcselekmény vagy stratégiai beépülés az adott célország gazdasági, hatalmi, politikai, jogi, rendvédelmi szövetébe.*

*Nem kívánunk a nyugat-európai országok és nemzetek sorsára jutni!*

*A visegrádi országokkal és további szövetségesekkel karöltve, akár áldozatok árán is megvédjük hazánkat, Magyarországot és Közép-Kelet-Európát!”*

Az állásfoglalást az elnökség egyetértéssel fogadta.

Világszövetségünkre nagy feladatok várnak az emlékében, amelyekről *dr. Sántha Gábor* elnök adott tájékoztatást.



*A baráti légkörű kihelyezett elnökségi ülés zárásaként Szűcs Béla Albertné elénekelté Kiss Angyal Ernő-Szakáts László: „Ott, ahol zúg az a négy folyó”- kezdetű, megindítóan szép szerzeményét*

*Csigás Zoltán*



*Héregi Kálmán, az ácsi Gárdonyi Géza Általános Iskola nyugdíjas igazgatója, Horváth Sándor kárpátaljai költő „Ez a haza nem eladó” című versét olvasta föl*

*Szűcs Béla Albert* ezt követően arról tájékoztatta a jelenlévőket, hogy megalakult az ácsi szervezet ifjúsági tagozata.

## **DR. KOLOZSY SÁNDOR KITÜNTETÉSE**

A magyar kultúrát nemzetközileg is elismert alkotásaival gazdagító szobrászművészte, a világon szétszóródott erdélyi magyarság kulturális értékeinek megőrzése, valamint anyanyelvének és hagyományainak ápolása iránt elhivatott, sokrétű szervező tevékenysége elismeréseként *Dr. Kolozsy Sándort*, győri szabadságharcost és szobrászművészt, a *Magyar Érdemrend Tisztikeresztjével* tüntették ki.

Az elismerést *dr. Gurber Attila*, Magyarország ausztráliai nagykövete, 2016. július 2-án, Sydney-ben, a Délvidéki Magyar Házban megtartott arató bálon, nagy vendégsereg előtt adta át az Ausztráliában élő alkotónak.

A kitüntetést a művész köszönettel vette át, első mondataival a közelmúltban elhunyt feleségére emlékezett, mert – amint fogalmazott – az elismerés fele neki, *Marilyn*-nek jár, hiszen az ő támogatása nélkül nem érte volna el ezeket az eredményeket. *„Isten álja meg népünket a Kárpát-medencében”* – fejezte be mondandóját.



*Szabó Béla, Máté Mária és Halász Ödön*

Arra kérte a nagykövet urat, hogy segítsen eljuttatni Győrbe azt a bronz domborművet, amelyet három ifjú mártír emlékére készített. A domborművön *Szabó Béla, Máté Mária és Halász Ödön* portréja látható.

Őket 1956. október 24-25-én lötték le az ÁVO-sok. Mind a mai napig őrzi azt a lyukas zászlót, amelyre Halász Ödön vére folyt.

A 80 cm hosszú és 40 cm széles bronz domborművet ajándékként küldi Győr polgárainak, amit *dr. Gruber Attila* nagykövet szeptember 19-én el is szállított a művész otthonából.

A győri polgármesteri hivataltól megtudtuk, hogy nagyon várják az alkotást, amit örömmel fogadnak.

V.A



## BAJTÁRSAINK ÍRTÁK

### A VÁCI TIZENHAT PONT

1956-ban Vácra és környékéről sokan ingáztak Budapestre tanulni, dolgozni. Ők az esti vonattal érkeztek Vácra, és elmondták az október 23-25.-én történt pesti, budai forradalmi eseményeket. Magukkal hoztak pesti újságokat, szórólapokat.

A közhangulat, elégedetlenség már évek óta egyre erősödött az országban. *Rákosit* menesztették. Helyette ellenlábasa *Gerő Ernő* került az elsőtitkári posztra. A Pesten tanuló ifjúság néhány tagja eljárt a Petőfi Kör üléseire is. Vácott két laktanya volt, a Tüzér és a Híradó.

A híradó ezred parancsnoka *Gerencsér József* őrnagy, aki egyben helyőrség parancsnok is volt. A tüzérezred parancsnoka *Tóth István* őrnagy volt.

Gerencsér őrnagy parancsot kapott a Honvédelmi Minisztériumtól, hogy ellenőrizték a városon átmenő forgalmat.

Pestről röpcédulákat hozó fiatalokat fogtak el. Vácra is az ifjúság mozdult meg először.

Október 24.-én nemzetiszínű zászlókkal vonultak végig az utcákon. Közülük többen Budapestre mentek, hogy fegyveresen is részt vegyenek a szabadságért folyó küzdelemben.

A váci üzemek dolgozói sztrájkba kezdtek a 16 pont teljesülése érdekében.

Október 25.-én a koradélutáni órákban a város lakossága a város főterére vonult.



Teherautóval ledöntötték az ott lévő egyik szovjet katonai emlékművet. És annak talapzatáról olvasták föl a 16 pontot. Ezután a tömeg a rendőrség épülete elé vonult, és követelte a fogvatartott fiatalok szabadon bocsátását. de a rendőrség parancsnoka, *Ernyei Ferenc* főhadnagy nem volt hajlandó tárgyalni. Segítséget kért és kapott Gelencsér őrnagytól.

Közben *Dr. Kristóf Bélát*, aki a város polgármestere volt, a városházára vitték. Eközben hírek érkeztek Pestről, hogy *Gerőék* az oroszokat hívták segítségül a forradalmárok elleni harchoz. Ezért a váciak újabb csoportja indul Pestre segíteni a forradalmároknak.

A rádió *Gerő Ernő* beszédét közvetítette: „*Fasiszta ellenforradalmi elemek támadták meg a Magyar Népköztársaságot*”. Fasiszta csöcselék lázadásáról, ellenforradalmi hordák rablásáról beszélt.

Az elhangzottak csak tovább növelték a forró hangulatot. Gerencsér őrnagy figyelmeztetés nélkül tűzparancsot adott ki, de a katonák nem engedelmeskedtek. Az őrnagy dühében maga lövöldözött a tömeg felé. A rendőrtisztek követték őt. Szerencsére haláleset nem történt.

A rendőrség elöl a tömeg, *Schrick Ferenc*, irányításával átvonult a székesegyház előtti második orosz emlékműhöz. Ezt is ledöntötték, miközben a Himnuszt és a Szózatot énekelték.

A forradalom első napja az 1848-49-es emlékműnél ért véget. A tömeg - hallgatva *Schrick Ferencre* - csöndben hazavonult.

Október 26.-án délután ideiglenes jelleggel megalakult a Forradalmi Bizottság Elnöke *Dr. Kristóf Béla* lett.

A bizottság a következőket tárgyalta meg: A város védelmének, és közbiztonságának az élelmiszer ellátásnak a megszervezése, a munkástanácsok felállítása a munka irányítására, *Mindszenty József* hercegprímás és *Pétery József* váci püspök szabadon bocsátásáért és a váci fegyházban őrzött politikai foglyok szabadon bocsátásáért tárgyalás megszervezése a fegyház igazgatójával.

Október 27.-én a fegyház foglyai kiszabadultak. A Szabad Kossuth Rádióból megtudták, hogy *Gerő* elhagyta az országot és *Nagy Imre* lett a vezető.

A két laktanyában megalakult a Forradalmi Bizottság október 29.-én pedig a Forradalmi Ifjúsági Szövetség, a híradós katonák

megtagadták az engedelmisséget *Gerencsérnek Környei Imre* őrnagy lett a parancsnok. *Schrikék* az ÁVH-sokat a híradó laktanyába menekítették ki.

Miközben *Nagy Imre* tárgyalta a szovjet csapatok teljes kivonásáról a kiszabadított *Mindszenty hercegprímás* páncélosokkal átvonult a városon. *Dr. Pétery József* váci püspököt *Schrick Ferencék* hazahozták Hejcérről, *Kádár János* pedig a szovjetekhez szökött *Nagy Imre* kormányából. Szovjet páncélosok körülvették a várost ultimátumot adva a polgármesternek a tüzérezred lövegárainak átadásáért. Egyidejűleg a kommunista vezetőket visszahelyezte posztjukba, a dolgozókat szép szóval, vagy fenyegetéssel kényszerítették a munka felvételére.

November 14-én éjszaka összeszedték a bizottság tagjait, és az orosz főparancsnokságon öt napig vallatták és kényszerítették őket, hogy írják alá a *Kádár* kormány elismerését.

Színre léptek az ÁVH-sok is, a fegyveres karhatalmi alakulatok, akiket a köznyelv pufajkásoknak nevezett, decemberben, éjszakánként rendszeresen házkutatások folytak; 1957 elején pedig elkezdődtek a letartóztatások, elindult a besúgószervezet megszervezése és beindult a katonai ügyészség munkája. Vácon is a félelem lett úrrá mindenkin: a megtorlás nem ismert határokat.

*Bereznai László*

## AZ IGAZI SZELECZKY ZITA

### AZ EMIGRÁNS MAGYAROK ŐRANGYALA VOLT

Ha kizárólag az 1944 utáni magyar emigráció védangyala lett volna, már az is a páratlan nagyrabecsülés jele!

*Szeleczy Zita* azonban, az anyaország számára is nagy kincs volt.

Élethűen kifejezte ezt egy rajongója, *Kovács Matild*, még 1960. november 7-én, Los Angeles városából küldött köszönő levelében:

„*Szeretett, kedves Művésznő, fogadja e pár keresetlen, de őszinte szívből fakadó köszönetet, a felejthetetlen és szép estéért! Vigasztalja drága lelkét – ami a mi legnagyobb nemzeti kincsünk –*

az a tudat, hogy sokkal többen vagyunk, akik őszintén szeretjük és tiszteljük, mint azok, akik magyarul beszélnek ugyan, de tőlük idegen szegény hazánk sorsa és történelme.”

Szelezcky Zita 85 évig élt, de csupán 31 éves koráig dolgozhatott szülőhazájában és ezután, 52 évet emigrációban kellett eltöltenie!

Majd élete utolsó 2 évében már eltűrték hazajövetelét, visszajöhetett: meghalni a szülőföldjén! Befutott magyar színésznőként ment el és világhírű magyar előadóművészként tért haza! Egy Petőfi vers elszavalása miatt haragudtak meg rá, s az esztelen bosszú elől kellett elmenekülnie 1945 tavaszán. Távollétében, 1948-ban a hírhedt Népbíróságunk 3 évre ítélte.

Petőfi Sándor szóban forgó „*Fel a szent háborúra*” című gyönyörű költeménye így kezdődik: „Itt az utolsó/ Nagy próba:/ Jön az orosz, jön az orosz/ Itt van már valóba..”

A szovjet megszállás elől Zita az édesanyjával, Olga nővérével és Alfréd bátyjával, Ausztrián keresztül, Olaszországba menekült. Már 1948 óta Argentínában és 1961-től az Amerikai Egyesült Államokban élt.

Buenos Airesben Zita ott folytatta, ahol Budapesten abbahagyta: kis Nemzeti Színházat hozott létre emigráns magyarokból (*Vaszary Piri, Szilassy László, Hajmássy Miklós*, stb.).

Eleinte Zita, „Balassától napjainkig” címmel, szavaló esteket tartott, majd irodalmi est formájában bemutatta „Az ember tragédiáját” és már díszletekkel, valamint 36 szereplővel a „Bánk bánt” is. Sajnos azonban, 2 év múlva egyedül kellett járnia a világot, mert művésztársainak – a munkaviszonyuk miatt – nem volt lehetőségük az állandó szereplésre.

Bátyja, a családfenntartó Alfréd mérnöki fizetéséből, Zita tevékenységét is támogatta. Nővére, a református lelkész és hittanár Olga pedig, megtanult varrni. Utóbbira nagy szükség is volt, hiszen Zita egy-egy fellépése kapcsán háromszor átöltözött és mindig más-más illatot is használt.

Már 1961 óta Zita Los Angelesben lakott és édesanyjuk 1962 évi halála után, Olga is hozzá költözött. Bátyjuk 1981 évi elvesztése csak még összehozta őket. Zita USA-beli tevékenységét meghatározta Cleveland város Független Magyar Szabadság-harcos Szövetségéhez, illetve ennek vezetőjéhez; *Dr. Dömötör Tibor* református püspökhöz fűződő kapcsolata.

Hihetetlen sikerük volt első fellépésükön a Moreland Színházban, több mint ezer magyar jelenlétében.

Nagy segítséget jelentett Zita számki-vettségében, hogy a Püspök Úr is támogatta Los Angelesben való letelepedését.

Egy-egy előadói körútjának terhet, zsúfoltságát jól érzékelteti Zita 1987. október 9-i levele: *Woodbrige 1987. október 18.; New York október 24.; Fairfield október 25.; Buffalo november 1.; Windsor november 8.; Montreal november 15.; Toronto november 22.; Ottawa november 29.*

Épp csak utalni tudok Zita páratlan levelezésére, amely külön kutatást és tanulmányt igényelne, hiszen hontalanságának évtizedeiben kiterjedten levelezett világszerte.



(Forrás: Internet)

Rajongói, a Szelezcky Zita Baráti Körbe tömörültek, s őket évente írásos beszámoló útján is tájékoztatta munkája eredményeiről és terveiről. Közben 1990. szeptember 19-én nagy titokban hazalátogatott 6 hétre, gyógykezelés céljából, 1997-ben pedig végleg hazatért, meghalni a szülőföldjén, érdi otthonában. 1999. július 12-én érte a halál.

A budapesti Kálvin téri templomban búcsúztatták ünnepélyes keretek között.

1999. augusztus 1-én a Borsod megyei Nekézseny községben, a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Fazekas Árpád  
Nyíregyháza

# INVITÁLÓ

A CORVIN FILMPALOTÁBA,  
OKTÓBER 20.-RA



(Csigás Zoltán fotómontázs)

Mint eddig minden esztendőben, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége Budapestre, a Corvin Filmpalotába hívja az emlékezőket, 2016. október 20., csütörtök, délelőtt 11 órára, a központi ünnepségre. Az idei esemény azonban különleges lesz, lévén most a Magyar Szabadság Éve és a 60. évforduló, amelyet pályázatunk eredményeként az Emlékbizottság is támogat. Megtiszteltetés, hogy ünnepi szónok *Prof. Dr. Schmidt Mária*, a Magyar Szabadság Éve kormánybiztosa, a Terror Háza Múzeum főigazgatója, Széchenyi-díjas történész.

Folytatjuk azt a hagyományt, hogy a rendezvény első részét a Korda-teremben tartjuk, ahol *dr. Sántha Gábor* elnök köszönti az egybegyűlteket. Felhangzik majd Erkel Ferenc: Bánk bán című operájából Bánk áriája, *Kiss B. Atilla* Kossuth- és Liszt-díjas operaénekes előadásában. Részleteket láthatnak a Mártírok – Pesti Srácok című musical-ből, *Harsányi Gábor*, kétszeres Jászai Mari-díjas, Erdemes Művész rendezésében. *Takács Bence* előadóművész idézi

fel *Tóth Bálint* költő megrázó erejű mondatait a Magyar Litánia című verssel.

A 1956-os kitüntetések átadása után a *Góbé Zenekar* muzsikája hangzik fel.

A rendezvény második részében – szintén a hagyományokhoz híven - emléktáblát avatunk a Filmpalota falán, ahol *dr. Sántha Gábor* mond beszédet.

Az 1956-os hősök emléktábláját leleplezik: *Dr. Boross Péter*, a Szabadságharcosokért Közalapítvány elnöke; *Prof. Dr. Schmidt Mária* kormánybiztos; *Dr. Papp Ferenc* ezredes, a HM Társadalmi Kapcsolatok Hivatalának igazgatója és *Ughy Attila*, Pestszentlőrinc-Pestszentimre polgármestere.

Az emléktáblát megáldja *Csuka Tamás* református püspök, nyugállományú dandártábornok.

A koszorúzást követően az ünnepség a Magyar Takarodó hangjaival ér majd véget.

## HOSSZÚ TÁVRA TERVEZNEK PESTSZENTLŐRINCEN

*1956 olyan évszám, amelyet a kommunista diktatúra minden eszközzel megpróbált eltüntetni az ország krónikájából. A 60. évforduló esztendejében (is) viszont az a dolgunk, hogy újfent magasra emeljük a sarlótól és kalapáctól megszabadított nemzeti színű zászlót. Hogy mindenki jól láthassa.*

*Így gondolkodtak Budapest XVIII. kerületében is, amikor létrehozták az 1956-os emlékbizottságot. Ugyanis Pestszentlőrinc-Pestszentimre 1956-os történelme igencsak tragikus és véres. Itt történt meg, hogy a kenyérért sorban álló emberek közül 16-ot lelőttek a szovjet katonák. A legfiatalabb 13 éves volt, a legidősebb 81. Ezt soha nem felejtik, őrzik s örökítik tovább a forradalom és szabadságharc emlékét is.*

- *Történelmi vetélkedők, rendhagyó történelem órák, vers- és prózaíró-mondó versenyek, plakett- és makettpályázat, emlékhely látogatás, fotó- és diaporáma verseny, irodalmi estek is szerepelnek az emlékbizottság terveiben. Felsorolni sok lenne mindazokat az ötleteket, amelyeket megfogalmaztak. Legizgalmasabbnak hangzik a Büszkeségpont pályázat. Mit rejt ez az elnevezés? – Kérdeztük a bizottság alelnökétől, Kéthelyi Mátyástól.*

- *Az önkormányzat három pályázaton indult az '56-os emlékévvvel kapcsolatban. Ezek közül az egyik a Büszkeségpont pályázat. A Herrich Károly térre tervezzük egy '56-os emlékhely kialakítását. Emlékmű és emlékliget szerepel az elképzelésekben. A ligetbe gyümölcsfákat fogunk ültetni, régi magyar fajtákat. Szorgalmazzuk majd, hogy a kerületi iskolások fogadjanak örökbe egy-egy fát, és gondozzák is. Természetesen mi is a Magyar Szabadság Éve időtartalmát vettük alapul, tehát minden elgondolásunkat ez idő alatt szeretnénk megvalósítani. Az emlékhely és emlékmű átadásának időpontját 2017 márciusára tettük – MÚK-ra való emlékezés jegyében.*

*A Mansfeld pályázat támogatásával szeretnénk kiadni a *Kenyer és tank* című kötet revideált változatát, míg a Sinkovits pályázat elnyerésével két '56-os központi rendezvényt tartunk. Az egyiket 2016. október 20-án, amikor is '56-os emlékHzászlókat adunk át a kerületi intézmények képviselőinek. A másikra 2017 márciusában kerül sor. Ugyanekkorra időzítettük a Kisfogház és a 301-es parcella meglátogatását. Az iskolai vándorkiállítás most ősszel indul útjára; a helytörténeti gyűjtemény és az 1956-os MSZVSZ segítségével készítjük el az anyagát.*

*Külön szeretnénk szólni az irodalmi estekről, amelyek során *Jókai Anna* író, *Melocco Miklós**

*szobrászművész és Kányádi Sándor* költő lesznek a díszvendégek. Alighanem egyedi ötlet, hogy a polgármesteri hivatal és Pestszentimrei Községi Ház homlokzatát '56-os témájú óriásmolinóval tervezzük befedni. A *Jó Gyakorlat* pályázat során a kerületi iskolák ötvenhatal kapcsolatos tanóra-, foglalkozás- és műsorterveit gyűjtjük össze.

Mivel a rendezvényeken rengeteg fénykép készül, emlékkötetet tervezünk kiadni az emlékévv fotóanyagából.

Az emlékévv kerületi programsorozatának megvalósításához főként a kerület iskoláira számítunk. Ez azért is fontos, mert '56 emlékévv őrzését szeretnénk továbbadni a következő nemzedékeknek.



(Forrás: Internet)

*A XVIII. kerületben, a Hargita téren áll az '56-os modern, monumentális emlékmű, Ferenczy-Kovács Attila Kossuth-díjas művész alkotása. A 2012-ben felavatott alkotás 2354 hősévv állít emléket, közöttük 59 kerületi lakosnak is. majdnem két és félezer 18x18 centiméteres bazaltkockákból áll össze, mindegyikre egy-egy nevet véstek. Az emlékmű tovább bővíthető – amennyiben még találnak olyan neveket, akik bizonyíthatóan harcban vagy civil áldozatként veszítették életüket.*

## EGY FORRADALOM VISSZHANGJAI

### ALBERTA-EDMONTON-CALGARY

Az 1956-os forradalom és szabadságharc alatt és azt követően a mintegy kétszáz ezer magyar menekült nyugatra. Közülük 37 ezret Kanada állam fogadott be. Háromezren Alberta tartományban telepedtek le.

Az ottani Kanadai Magyar Kulturális Tanács Dr. Alfred Wirth által alapított intézettel és az Albertai Egyetemen együttműködve - nagyszabású konferenciát és kulturális fesztivált szervez a 60. évforduló és a Szabadság Éve tiszteletére, 2016. október 26. és 29. között.



*A Csík zenekart is meghívták a kanadai magyarok*

A rendezvénysorozat címe: *Magyarország 1956-2016 – Egy forradalom visszhangjai.*

Több tudományos területet érintő konferencián kiemelkedő tudósok és kutatók tartanak majd előadások társadalmi, gazdasági és történelmi témákban – különös tekintettel a forradalomra és a szabadságharcra.

A nemzetközileg elismert Zsolnay gyár porcelán termékeiből nyílik kiállítás Albertában, az Art Gallery-ben. Klasszikus zenei koncertet tartanak Calgary-ban és Edmonton-ban, tehetséges magyar-kanadai művészek fellépésével.

*Pozsgai Zsolt* drámaíró, rendező lesz a házigazdája a legelső filmfesztiválnak Edmonton-ban, a Metro moziban.

A komoly kérdések mellett azonban lesznek vidám, mégis tartalmas percek, órák.

Fellép például a *Csík Zenekar*; bemutatkoznak népművészeti együttesek, a népművészet ifjú mesterei. Különleges esemény lesz a borkóstolás, magyar-kanadai évjáratokból, *Szabó János* bormester kalauzolásával.



*Szabó János sommelier*

Albertában megrendezik a 49. csárdás-bált, ahol tehetséges magyar fiatalok mutatják be a magyar népi táncokat.

*Móricz Lajos*  
*Kelowna, Kanada*

## PÁRIZS, DIADALÍV

Közel hat évtizedes hagyomány, hogy a Franciaországban élő volt '56-os szabadságharcosok közösen emlékeznek francia bajtársakkal Párizsban, a Diadalívnél. Az ünnepséget október 6-án este 6 órakor tartják.

Október 23-án délelőtt 11 órakor a Magyar Katolikus Misszióban szentmisét mutatnak be.

November 4-én pedig a Père-Lachaise temetőben tartanak koszorúzást.



*(Forrás: Internet)*

# OLVASÓNAPLÓ

## A MI '56-UNK

„Október 23-án Ön is megemlékezik?” – Kérdezi a riporter. „Igen” – hangzik a válasz. „Másképpen, de a történelem mindenhol megismétlődik.

*Indiában is volt szabadságharc az angolok ellen, a gyarmatosítás idején. Maga a forradalom, a szabadságharc minden néppel megtörténik. (...) emlékeztetnek minket arra, hogy az az idea létezik. Hogy elindulunk-e felé? A döntés a miénk.”*

E filozofikus gondolatok az Indiából idetelepült Joshi Bharat-tól, az ismert műsorvezetőtől származnak, s Naszvadi Judith:

A mi '56-unk című könyvében olvashatóak. Hogy miként került az író látókörébe, az is kiderül az interjúkötetből, amelyben 24-en szólnak meg, részben ötvenhatosok vagy ötvenhatosok leszármazottai.

Köztük olyan neves személyiségek, mint Jánosi Katalin, Nagy Imre unokája. Varga Miklós énekes; Lázár Tibor, a Budapesti Szent István Gimnázium igazgatója; Kelemen László, kolozsvári népzeneész; Horgas Eszter fuvolaművész; Gulyás László lelkipásztor; Vámos Miklós író; Köves Szmó rabbi; Dénes Tamás meteorológus, Tordai Teri színművész; s Tirnován Tamás szobrász, restaurátor. (Szavaiból idéztünk előző számunkban, amelyben édesapjáról, Tirnován Ari Vid szobrászművészről emlékeztünk meg.) De megszólal még sportoló, tudományos kutató, rockzenész; ismert és kevésbé ismert értékes emberek – értékes gondolatokkal.



- Kalandos utazás volt számomra e kötet elkészítése – fogalmaz Naszvadi Judith, a könyv írója -, jóllehet csak egy aprócska emlék köt ehhez a történelmi eseményhez. Ahogy kisgyermekként a harcok szünetében, Soroksáron, az édesanyám kezét fogva átbújunk a lebontott HÉV-kerítés alatt, s rohagálunk a mozgó tankok között, hogy eljussunk az orvoshoz. De ez az emlékkép felnőtt koromban is gyakran előjött, s szerettem volna minél többet megtudni a forradalomról.

Mint mondja, nagyon nehéz és tanulságos hónapok vannak mögötte, amiért hálával tartozik mindenkinek, aki segítette az úton. Volt, hogy azt érezte: feladom.

Mert teljesen más elolvasni egy szívszorító történetet, mint hallgatni a másik embert, ahogy a hangja megbicsaklik egy-egy szomorú emlék felidézése során, a szemébe nézni, és látni a mély fájdalmat, a szenvedést. Ez nehéz. Nagyon nehéz.

A XXI. század illuzórikus biztonságából visszatekintve szürreálisnak tűnnek számára ezek a hatvan évvel ezelőtti történetek.

Pedig akkor is ugyanilyen emberek éltek itt, ugyanolyan vágyakkal, igényekkel, mint ma. Csak a keretek voltak mások. Nagyon mások. Több, a hetven fölötti generációhoz tartozó személyt kért fel beszélgetésre.

Néhányan virágnyelven utasították el, de volt, aki kerek pereg kijelentette, hogy erről nem mer beszélni. Még mindig. Sőt: volt olyan is, aki kötélnek állt, interjút adott, méghozzá nagyon is jót! Majd visszavonta a közlés jogát...

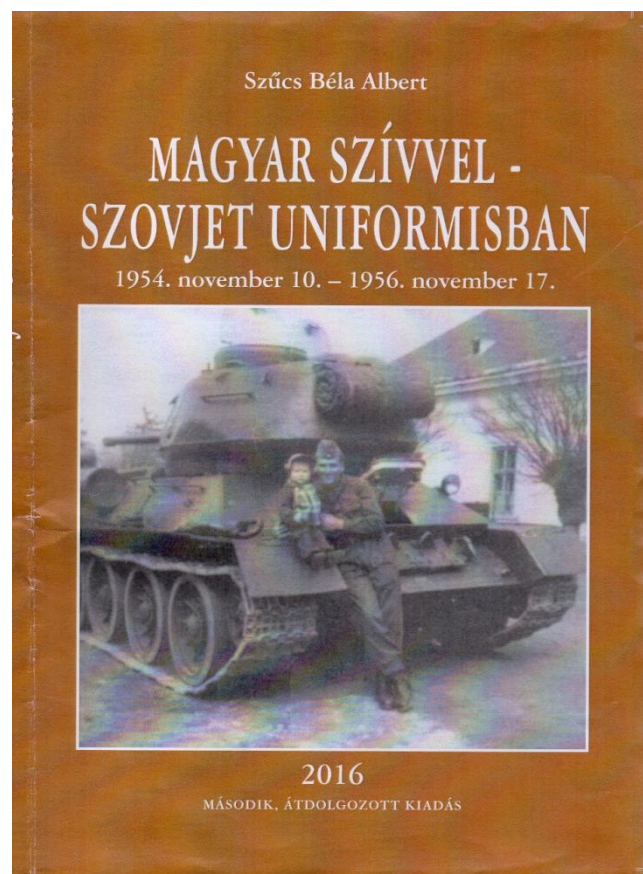
Ma, 2016-ban, talán el sem tudjuk képzelni, milyen védekező mechanizmusok működnek azokban, akik megélték a huszadik század nagyobb részét!

- Hála interjúalanyaimnak is, vagy inkább így mondom: barátaimnak az őszinte, tiszta gondolatokért. Őszintén remélem, hogy aki elolvassa *A mi '56-unkat*, mindenki hasonlóképpen érez majd, mint én: hogy ez egy hiánypótló, jó könyv – összegzi Naszvadi Judith.

A kötetet a Figyelem Kiadó jelentette meg a 60. évforduló és az emlékév alkalmából.

## MAGYAR SZÍVVEL - SZOVJET UNIFORMISBAN

- Amikor megfogalmazódott bennem, hogy tényleges katonai időmet, valamint az 1956-os forradalmunk alatt teljesített katonai szolgálati időmet papírra vessem, azzal az elgondolással tettem, hogy megörökítem azokat az éveket az utókor számára – vallja indíttatásáról a szerző, Szűcs Béla Albert.



Nehéz történelmi időszakban, 1954. november 10.-e és 1956. november 17.-e között viselte – akárcsak az egész magyar néphadsereg – a „szovjet uniformist”. Katonatársak és tisztek

emléke elevenedik meg a lapokon, a kemény kiképzések mellett a katona ifjak huncutságai; a mindennapi politika hatása a laktanya falakon belül és kívül. A sztálini idők után „enyhülő” helyzetről a hazában, a forradalomig, s annak eltiprásáig.

Történetek, amelyek már történelemmé lettek.

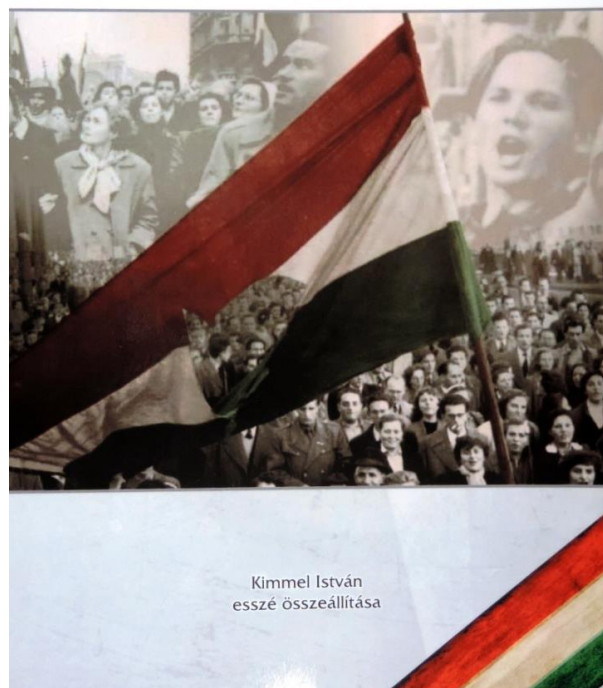
V. A.

## ELLEN FEHÉR KÖNYV

Az 1956-os magyar forradalom és függetlenségi háború igazságáról és emlékezetéről a 60. évfordulóra – ezt a címet adta most napvilágot látott esszé összeállításának Kimmel István, Világszövetségünk tagja.

Egy kommunista propaganda könyvsorozataként 1957-ben jelent meg, négy kötetben és megyénkénti kiadásokban, a Kádári ideológiát hirdetve, a *Fehér Könyv*, ami az „ellenforradalmi erők” cselekedeteiről számol be a magyar októberi eseményekben.

AZ 1956-OS MAGYAR FORRADALOM  
ÉS FÜGGETLENSÉGI HÁBORÚ  
IGAZSÁGÁRÓL ÉS EMLÉKEZETÉRŐL  
A 60. ÉVFORDULÓRA



Ezt egy ellen Fehér Könyvnek szánom – írja Kimmel István, a szerző, a kötet borítóján.

Gazdag tartalmából néhányat idézünk címsavakban: az 1956-os események politikai és gazdasági előzményei; a Terror Háza '56-ról; a szabadkőművességről; a dicsőséges 12 nap eseményeinek vázlata, naponta; hadüzenet nélküli háború november 4-én hajnalban; a Kádár-rendszer véres megtorlásáról.

- *Miért nem hagytam el hazámat? Nemrég ezt a kérdést tettem fel magamnak – teszi föl a kérdést, de a választ is megadja: Azért, mert hazaszeretetre, hazafiságra neveltek szüleim és oktatóim. (...) Három sokat jelentő szó. (...) Ma már nem kell a régi értelemben harcolni vagy meghalni a hazáért, másként kellene tenni érte.*

*Tevékenyen élni a magunk és a közösség javára, megismerni és megőrizni elődeink értékeit, hagyományait és azokat ápolva továbbadni a következő nemzedékeknek.*

Idéz *Rácz Sándortól*, a Nagy-Budapesti Központi Munkástanács elnökétől; bemutat részleteket vidéki és budapesti forradalmárok életútjából. *Kiss Tamás*, akkori egyetemista, *Schrötter Tibor*, Világszövetségünk alelnöke, *Dózsa László* színész-rendező, *Kaszás Dezső*, tamási gimnázium tanár, *dr. Ujvári István*, Tamási község állatorvosa, *Dr. Deák Gábor*, a gödöllői egyetem tanára is szerepel a kötetben.

## PILLANATKÉPEK VILÁGSZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

### FŐHAJTÁS SZENT ISTVÁN ÜNNEPÉN

Az államalapításra emlékeztek augusztus 19.-én a XVIII. kerületi ünnepségen, Pestszentimrén, a Hősök terén.

A megemlékezésen beszédet mondott *Dr. Szakály Sándor* történész, a Veritas Történetkutató Intézet főigazgatója, aki egyéni megközelítéssel szolt két történelmi eseményről: párhuzamot vont az államalapítás és az 1956-os forradalom-szabadságharc között.

Mindkét meghatározó történelmi fordulatban különböző gondolkodású, indíttatású emberek vettek részt.

Azonban a legfontosabb cél, a külső veszély elhárítása, a magyar azonosságtudat megőrzése, a túlélés minden mást, ellentétet háttérbe szorított. Így formálódott az egység, a közös akarat.

A rendezvényen *dr. Sántha Gábor* elnök és *Szentiványi György* Pestszentlőrinc-Pestszentimre szervezet elnöke koszorút helyeztek el az Országzászlónál.



(Fotó: Városkép)





*Képünkön balról, Schrötter Tibor alelnök, Szügyi István, a Dél-budai szervezet vezetője, Dr. Sántha Gábor elnök és Csigás Zoltán alelnök*

Világszövetségünk mély tisztelettel róttá le kegyeletét Menczer Gusztáv emléktáblájánál, hiszen jól ismertük őt.

Felidéztük alakját, beszélgetéseinket, az utolsó percekig fáradhatatlan küzdelmét sorstársaiért és a történelmi igazságért.

\*

2016. szeptember 10-én a recski fogolytábor emlékművénél róttuk le tiszteletünket, társszervezetünk meghívásának téve tettünk eleget. Beszédet mondott *Harrach Péter*, a Kereszténydemokrata Néppárt országgyűlési frakciójának vezetője.



*Képünkön, középtűt, Dr. Lomnici Zoltán, a Világszövetség tiszteletbeli elnöke, Dr. Sántha Gábor és Szügyi István áll*

Lengyelország és Magyarország a keresztény európa védőbástyái a múltban és jelenben – címmel látott napvilágot *Konrad Sutarski* most megjelent esszékötete. A cím már önmagában jelzi, hogy a történelem során mennyire összefonódott a két ország, a két nép sorsa.

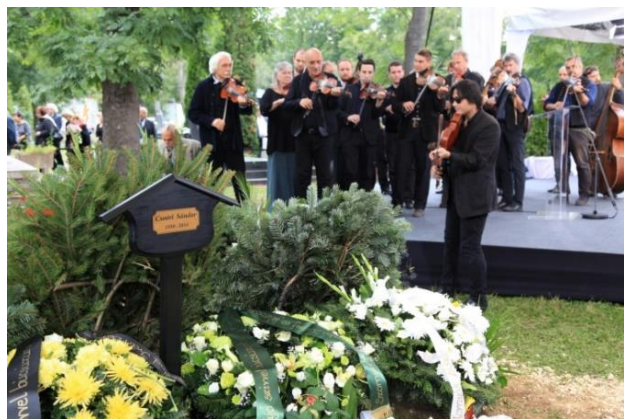
Ennek a közös történelmi rendeltetésének egyik emlékeztető jelképe a június 26-án, a budapesti Lengyel Templom előtt felavatott kopjafa.

Az ünnepségen jelen volt többek között *Roman Kowalski* lengyel nagykövet, a X. ker. képviselői, *dr. Rónayné Slaba Ewa* országos elnöke, *Konrad Sutarski*, *Karol Kozłowski*, aki *Krzysztof Grzelak* atyával és a püspök úrral együtt celebrálta a lengyel nyelvű szentmisét.

A rendezvényen Világszövetségünk is részt vett, és koszorút helyezett el a kopjafánál.



## ELBÚCSÚZTUNK CSOÓRI SÁNDORTÓL



*A Világszövetség elnökségi tagjai is elhelyezték a kegyelet virágait*

## IN MEMORIAM

**Kovács Sándor**, volt halálraítélt, Csepel díszpolgára, nyugállományú vezérőrnagy az *Összefogás 1956 Katonai és Polgári Örökségének Megőrzéséért Egyesület* elnöke hosszantartó betegség után, 2016. augusztus 17-én elhunyt.

**Czeglédi Barna**, Világszövetségünk tagja, aki 1936. július 2-án született Kisgyőr községben. 80 éves korában hunyt el.

**Kőrösy Emil** 1924. december 3-án született Miskolcon, a *Magyar Nemzeti Ellenállási Szövetség* tagjaként lépett be Világszövetségünkbe. 92 éves korában örökre megpihent.

**Farkas József** 1926. március 20-án, Budapesten született. A *Magyar Nemzeti Ellenállási Szövetség* tagjaként csatlakozott Világszövetségünkhöz. 90 éves korában távozott el az élők sorából.

**Styop Ferencné**, az 56-os Szövetség elnök asszonya, súlyos és hosszantartó betegség után 2016. szeptember 10-én eltávozott az élők sorából.



*Styop Ferencné és Bocskay T. József alapító elnökünk talán „odaát” folytatják a beszélgetést*

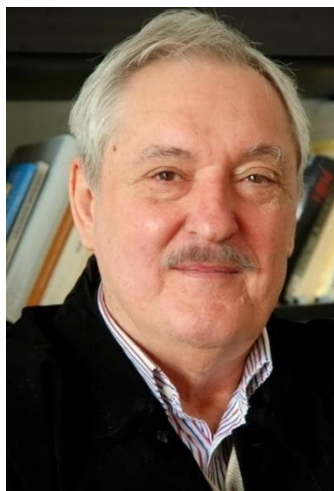
Az 1956-os eszméhez mindvégig hű maradt; a Szövetség léte és tevékenysége élete egyik meghatározó pillére volt az utolsó pillanatokig.

Minden tőle telhetőt megtett az '56-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójának méltó megünnepléséért, annak előkészítéséért. Példamutató küzdeni akarással és tiszteletet parancsoló méltósággal vette fel a harcot az alattomos betegséggel, ami ellen több mint fél éven át küzdött. Állapota azonban az utolsó napokban rohamosan romlott, szervezete végül feladta a küzdelmet.

2016. október 7-én veszünk tőle végső búcsút a Farkasréti temetőben.

\*

Életének 74. évében elhunyt **Kósa Csaba** író, újságíró, a Magyar Újságírók Közösségének alapító elnöke. A Bölcsészettudományi Karon szerzett középiskolai tanári diplomát. Dolgozott az Esti Hírlap szerkesztőségében, a Népszavánál.



Gazdag életművét több mint harminc megjelent könyve is jelzi. Ifjúsági- és történelmi regényei, korszakos szociográfiai munkái, mesekönyvei, tárcák és interjúkötetei mutatják műfaji sokszínűségét.

Egyetlen mércéje volt: az ember, az emberiség mércéje. Nem a rangot, a címet nézte csak az emberség nemességét, tisztességét.

Megújuló elszántsággal támadt a jellemtelenség, becstelenség erőire, odahajolt a hajléktalanhoz, a megalázotthoz, a kisemmizetthez.

Megrendítő művekben állított emléket az 1956-os forradalom áldozatainak, hőseinek is.

1988-ban a Nemzetközi Gyermekkönyv Tanács IBBY-díját kapta, 1994-ben a Fízt József Könyvdíjat, majd újságírói életművéért 2012-ben a Táncsics Mihály-díjat. Sokrétű és gazdag munkássága, közéleti írói tevékenysége ellenére az állami díjak elkerülték.

Az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége kiadásában 2014-ben jelent meg Kósa Csaba mesteri szerkesztésében az Októberi Tűzvirág '56 című hiánypótló antológia.

Kósa Csaba tulajdonosa Világszövetségünk legrangosabb kitüntetésének, az '56-os Hűség a Hazához Érdemrend Nagykeresztjének.

Kegyelettel emlékezünk a hazafias lelkületű, nemzeti elkötelezettségű és büszke magyarságtudatú író, újságíró, barát, küzdőtárs kiváló alakjára.

1996-ban Főiskola docens lett. Alapító tagja, majd választmányi elnöke volt a Berzsenyi Dániel Irodalmi Társaságnak, főszerkesztője 2008-tól az újraindult Somogy irodalmi folyóiratnak; indulása óta heti tárcaírója volt a Magyar Katolikus Rádióknak.



*Szabó Imre Zsolt, Amerikában élő grafikus kompozíciója*

*Mi, az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége tagjai és elnöksége, nehezen éljük meg minden egyes Bajtárs elvesztését. Csak azt tudjuk kívánni: nyugodjanak békében.*



*Szervátiusz Tibor: Emlékmű terv – 1991.*

*Budapesten, a Műcsarnokban látható ez az alkotás is, apa és fia – a kolozsvári születésű Szervátiusz Jenő és Szervátiusz Tibor - visszatekintő életmű kiállítása; közel százharminc alkotás. A tárlat címe: Ágak, s 2016. október 16-ig tart nyitva.*

*(Strohner Jázmin felvétele)*



A szerkesztő bizottság, Világszövetségünk Alapító Okiratában elfogadott etikai irányelvek alapján végzi munkáját. Az olvasói levelek tartalmáért felelősséget nem vállal, esetenként szerkesztett, rövidített formában jelentetjük meg. Kéziratot nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza.

*Kiadványunk ingyenes!*

#### **Impresszum:**

**LÁMPÁS - az 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége időszakos lapja**

**Kiadó: 1956-os Magyar Szabadságharcosok Világszövetsége**

**Címe: H-1051 Budapest, Nádor u. 36. V. emelet**

**Felelős kiadó: dr. Sántha Gábor, az 1956-os MSZVSZ elnöke**

**A szerkesztő bizottság elnöke: Csigás Zoltán, az 1956-os MSZVSZ általános alelnöke**

**Felelős szerkesztő: Vennes Aranka**

**Szerkesztőségi titkár: Kutas Tímea**

**Telefon/fax: +36 1 269 1340**

**Mobil: +36 70 424 1956; +36 70 38 1956 1**

**E-mail: [imszvsz@upcmail.hu](mailto:imszvsz@upcmail.hu)**

**Web: [www.1956mszvsz.hu](http://www.1956mszvsz.hu)**

**ISSN 2064-8103**